

Μυστικά και ψέματα στη Σουηδία

Μια ιστορία αγάπης ανάμεσα σε έναν γιο και τη μητέρα του, με στοιχεία θρίλερ, από τον **Τομ Ρομπ Σμιθ**

ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Τα ευπώλιτα σκανδιναβικά αστυνομικά μυθιστορήματα, τα περισσότερα από τα οποία περιέχουν κατά συρροήν δολοφόνους, σεξουαλικά εγκλήματα, ενδοοικογενειακή βία, ναρκωτικά, ρατσισμό, εθνικισμό, διεφθαρμένους αστυνομικούς, πολιτικούς και επιχειρηματίες, κάνουν θραύση τα τελευταία χρόνια. Οι συγγραφείς τους αξιοποιούν τα πάθη των ανθρώπων (την ψυχοπάθεια, την κατάθλιψη, τον αλκοολισμό, την εξάρτηση από τα ναρκωτικά), για να αφηγηθούν ιστορίες εγκλημάτων προς τέρψιν των αναγνωστών. Ωστόσο νομίζει κανείς πως είναι γραμμένα με βάση κάποια συνταγή που τα κάνει να μην έχουν καμιά πρωτοτυπία. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο με το τέταρτο μυθιστόρημα του Τομ Ρομπ Σμιθ (1979), γνωστού από την τριλογία του με τον ίδιο ήρωα, τον Λέο Νταβίντοφ (*Παιδί 44*, *Ο μυστικός λόγος*, *Πράκτορας 6*), όπου κατακρίνει τον σταλινισμό και γενικότερα το καθεστώς του «υπαρκτού σοσιαλισμού» που είχε εγκαθιδρυθεί στη Σοβιετική Ένωση επί Στάλιν και συνεχίστηκε επί των διαδόχων του.

Εδώ, στο μυθιστόρημα *Η φάρμα*, ο Σμιθ, γιος μιας Σουηδέζας κι ενός Αγγλου, αφηγείται μια ιστορία που διαδραματίζεται κυρίως στη Σουηδία, σε μια επαρχιακή φάρμα, ενώ ένα μέρος της τοποθετείται στο Λονδίνο. Κι αυτός, έχοντας προφανώς επηρεαστεί από τους σκανδιναβούς συγγραφείς, αλλά θέλοντας να τους υπερβεί, δηλαδή να γράψει κάτι που να εντυπωσιάζει τους αναγνώστες, μιλάει για παρόμοια θέματα (ψυχωτικά άτομα, σεξ, ρατσισμό), με έναν αλλιώτικο, συναρπαστικό τρόπο που δείχνει την αφηγηματική του δεξιοτεχνία. Κεντρικός ήρωας και αφηγητής είναι ο Ντάνιελ, κάτοικος Λονδίνου, ο οποίος διχάζεται ανάμεσα στον πατέρα και στη μητέρα του. Εκείνη γεννήθηκε στη Σουηδία, απ' όπου έφυγε στα δεκάξι της, κι εκείνος είναι Αγγλος. Μεταξύ τους υπήρχαν σύμπτια, αγάπη και στοργή. Λόγω

της οικονομικής κρίσης, μετακόμισαν στη Σουηδία, αγόρασαν μια φάρμα, φύτευαν και καλλιεργούσαν, ζώντας ευτυχισμένοι.

Τώρα, ο πατέρας τηλεφωνεί στον γιο, πληροφορώντας τον ότι η μητέρα είναι ψυχικά άρρωστη, άρα επικίνδυνη. Όταν εκείνη φτάνει στο Λονδίνο, του διηγείται μια τρομακτική ιστορία με εγκλήματα, σατανικούς ανθρώπους, διεφθαρμένους αστυνομικούς, και μια εξαφανισμένη κοπέλα, τη Μία, που

κατάγεται από την Αφρική και υιοθετήθηκε από σουηδική οικογένεια. Πόση αλήθεια περιέχουν τα λόγια της; Πρόκειται για εξαφάνιση ή δολοφονία με τη συγκαλυψη των Αρχών; Μήπως η μητέρα είναι πραγματικά άρρωστη, όπως ισχυρίζεται ο πατέρας του Ντάνιελ, ο οποίος καταφτάνει κι αυτός στο Λονδίνο; Τι άνθρωπος είναι ο Χάκαν, ο θετός πατέρας της εξαφανισμένης Μία, που πιθανώς ηγείται μιας συνωμοσίας σχετικής με εκμετάλλευση γυναικών; Στο τέλος, φυσικά, θα αποκαλυφθούν τα μυστικά και τα ψέματα της υπόθεσης και όλα θα τακτοποιηθούν.

Ο Τομ Ρομπ Σμιθ έγραψε τη *Φάρμα*, αυτή την ιστορία αγάπης ανάμεσα σε έναν γιο και

τη μητέρα του, χρησιμοποιώντας στοιχεία θρίλερ που προκαλούν απορίες, αγωνία και αναγνωστικό ενδιαφέρον. Ο συγγραφέας μιλάει με έναν διαφορετικό τρόπο από εκείνον που γνωρίζουμε για τη ζωή στην επαρχιακή Σουηδία, μια χώρα όπου κυριαρχούν οι νόμοι της άγριας φύσης, οι νύχτες είναι μεγάλες και τσουχτερές, οι άνθρωποι παθαίνουν κατάθλιψη και το ρίχνουν στο αλκοόλ. Δεν χρειάζεται να αφηγηθεί βίαιες σκηνές, όπως οι σκανδιναβοί συγγραφείς – στην ουσία δεν περιγράφει κανένα έγκλημα –, ούτε να δείχνει αιματοβαμμένους ήρωες. Ξέρει να δημιουργεί σασπένς από το τίποτα και να διηγείται μια αλληλουχία γεγονότων κινούμενος με άνεση ανάμεσα στην αλήθεια και το ψέμα, στη φαντασίωση και την πραγματικότητα. Σίγουρα, πρόκειται για ταλαντούχο συγγραφέα που η γραφή του γοητεύει ακόμα και δύσκολους αναγνώστες.

ΤΟΜ ΡΟΜΠ ΣΜΙΘ Η ΦΑΡΜΑ

Μετάφραση Ουρανία Παπακωνσταντοπούλου.
Εκδόσεις Πατάκη,
2016, σελ. 426,
τιμή 15,90 ευρώ

Ο Τομ Ρομπ Σμιθ στην έκθεση βιβλίου της Φρανκφούρτης το 2013

